ΝΟΜΟΙ ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ

Οι Νόμοι της Προτασιακής Λογικής:

- Είναι ταυτολογίες.
- Τους χρησιμοποιούμε για να μετατρέψουμε έναν τύπο σε έναν ισοδύναμό του.

	Όνομα Νόμου	Διατύπωση
1	Αντιμεταθετικότητα	$\varphi \lor \psi \leftrightarrow \psi \lor \varphi$ $\varphi \land \psi \leftrightarrow \psi \land \varphi$
2	Προσεταιριστικότητα	$\varphi \wedge (\psi \wedge \chi) \leftrightarrow (\varphi \wedge \psi) \wedge \chi$ $\varphi \vee (\psi \vee \chi) \leftrightarrow (\varphi \vee \psi) \vee \chi$
3	Επιμεριστικότητα	$\varphi \lor (\psi \land \chi) \leftrightarrow (\varphi \lor \psi) \land (\varphi \lor \chi)$ $\varphi \land (\psi \lor \chi) \leftrightarrow (\varphi \land \psi) \lor (\varphi \land \chi)$
4	Διπλή Άρνηση	$\neg\neg\varphi\leftrightarrow\varphi$
5	Άρνηση Συνεπαγωγής	$\neg(\varphi \rightarrow \psi) \leftrightarrow \varphi \land \neg \psi$
6	De Morgan	$\neg(\varphi \lor \psi) \leftrightarrow \neg\varphi \land \neg\psi$ $\neg(\varphi \land \psi) \leftrightarrow \neg\varphi \lor \neg\psi$
7	Αντιθετοαναστροφή	$(\varphi \to \psi) \leftrightarrow (\neg \psi \to \neg \varphi)$
8	Εξαγωγή	$(\varphi \to (\psi \to \chi)) \leftrightarrow (\varphi \land \psi \to \chi)$
9	1 ^{ος} νόμος αντικατάστασης	$(\varphi \to \psi) \leftrightarrow (\neg \varphi \lor \psi)$
10	2 ^{ος} νόμος αντικατάστασης	$(\varphi \leftrightarrow \psi) \leftrightarrow ((\varphi \rightarrow \psi) \land (\psi \rightarrow \varphi))$
11	Αποκλεισμός Τρίτου	$\varphi \lor \neg \varphi$

ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΗ ΛΟΓΙΚΗ www.psounis.gr

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Να βρεθεί ταυτολογικά ισοδύναμος τύπος του τύπου:

$$(p_1 \land \neg p_2) \rightarrow \neg (p_1 \lor p_2)$$

που χρησιμοποιεί μόνο τους σύνδεσμους {¬, →}

Λύση: Στον τύπο:

$$(p_1 \land \neg p_2) \rightarrow \neg (p_1 \lor p_2)$$

Εφαρμόζω το νόμο άρνησης συνεπαγωγής:

$$\neg (p_1 \rightarrow p_2) \rightarrow \neg (p_1 \lor p_2)$$

Εφαρμόζω το νόμο διπλής άρνησης:

$$\neg (p_1 \rightarrow p_2) \rightarrow \neg (\neg \neg p_1 \lor p_2)$$

Εφαρμόζω το 1° νόμο αντικατάστασης:

$$\neg (p_1 \rightarrow p_2) \rightarrow \neg (\neg p_1 \rightarrow p_2)$$

Χρήσιμος για την χρήση των τύπων μπορεί να φανεί ο παρακάτω

Μετατροπή συνδέσμων	Χρήση του νόμου	Νόμος		
Από → σε V και αντίστροφα	1 ^{ος} νόμος αντικατάστασης	$(\varphi \to \psi) \leftrightarrow (\neg \varphi \lor \psi)$		
Από → σε Λ και αντίστροφα	Νόμος άρνησης συνεπαγωγής	$\neg(\varphi \rightarrow \psi) \leftrightarrow \varphi \land \neg \psi$		
Από ∨ σε ∧ και αντίστροφα	Νόμοι De Morgan	$\neg(\varphi \lor \psi) \leftrightarrow \neg\varphi \land \neg\psi$ $\neg(\varphi \land \psi) \leftrightarrow \neg\varphi \lor \neg\psi$		
Από ↔ σε Λ, →και αντίστροφα	2 ^{ος} νόμος αντικατάστασης	$(\varphi \leftrightarrow \psi) \leftrightarrow ((\varphi \to \psi) \land (\psi \to \varphi))$		

ΕΠΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ

ΠΡΟΤΑΣΗ(φ): που θέλουμε να αποδείξουμε ότι ισχύει <u>για</u> κάθε προτασιακό τύπο

- Βάση Επαγωγής: Δείχνουμε ότι ισχύει για μία προτασιακή μεταβλητή p, δηλαδή ότι ισχύει η ΠΡΟΤΑΣΗ(p)
  - Κάνουμε απόδειξη ότι ισχύει η πρόταση για μια προτασιακή μεταβλητή.
- Επαγωγική Υπόθεση: Υποθέτουμε ότι ισχύει για δύο τύπους φ,ψ, δηλαδή ότι ισχύουν ΠΡΟΤΑΣΗ(φ), ΠΡΟΤΑΣΗ(ψ)
- Επαγωγικό Βήμα: Δείχνουμε ότι ισχύει για τους τύπους $(\neg \varphi), (\varphi \lor \psi), (\varphi \land \psi), (\varphi \rightarrow \psi), (\varphi \leftrightarrow \psi)$ δηλαδή ότι ισχύουν:

 Π POTAΣH($\neg \varphi$), Π POTAΣH($\varphi \lor \psi$). ΠΡΟΤΑΣΗ(φ ∧ ψ), ΠΡΟΤΑΣΗ(φ → ψ) $ΠΡΟΤΑΣΗ(φ \leftrightarrow ψ)$

Ορισμός: Ένα σύνολο συνδέσμων θα λέγεται πλήρες σύνολο συνδέσμων (ή επαρκές σύνολο συνδέσμων) ανν κάθε προτασιακός τύπος μπορεί να μετατραπεί σε έναν ισοδύναμό που χρησιμοποιεί μόνο συνδέσμους από το σύνολο.

- Εμπειρικά για να είναι ένα σύνολο συνδέσμων πλήρες, απαιτείται να υπάρχει σε αυτό το ¬ και τουλάχιστον ένας ακόμη διμελής σύνδεσμος.
- Για να δείξω ότι ένα σύνολο συνδέσμων είναι πλήρες κάνω επαγωγή στην πολυπλοκότητα των τύπων:
- Για να δείξω ότι ένα σύνολο συνδέσμων ΔΕΝ είναι πλήρες κατασκευάζω έναν τύπο που δεν μπορεί να εκφραστεί χρησιμοποιώντας τους συνδέσμους του συνόλου.

ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΗ ΛΟΓΙΚΗ www.psounis.gr

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Δείξτε ότι κάθε προτασιακός τύπος έχει ίδιο αριθμο αριστερών και δεξιών παρενθέσεων.

Βάση Επαγωγής: Δείχνουμε ότι ισχύει για μία προτασιακή μεταβλητή p, δηλαδή ότι ο τύπος p έχει ίσες αριστερές και δεξιές παρενθέσεις

• Απόδειξη: Ο τύπος p έχει 0 αριστερές και 0 δεξιές παρενθέσεις. Συνεπώς ισχύει.

Επαγωγική Υπόθεση: Υποθέτουμε ότι ισχύει για δύο τύπους φ , ψ , δηλαδή ότι ισχύει $L_{\varphi} = R_{\varphi}$ και $L_{\psi} = R_{\psi}$. (Συμβολίζουμε με L_x το πλήθος των αριστερών παρενθέσεων του τύπου x, και με R_x το πλήθος των δεξιών παρενθέσεων του τύπου x)

Επαγωγικό Βήμα: Δείχνουμε ότι ισχύει για τους τύπους $(\neg \varphi)$, $(\varphi \lor \psi)$, $(\varphi \land \psi)$, $(\varphi \rightarrow \psi)$, $(\varphi \leftrightarrow \psi)$ δηλαδή ότι:

- <u>Ο τύπος (¬φ)</u> έχει ίσο αριθμό αριστερών και δεξιών παρενθέσεων. Πράγματι ο τύπος $(\neg \varphi)$ έχει $L_{\varphi} + 1$ αριστερές παρενθέσεις και $R_{\omega}+1$ δεξιές παρενθέσεις. Από επαγωγική υπόθεση έχω $L_{\varphi}=R_{\varphi}$ άρα και $L_{\omega} + 1 = R_{\omega} + 1$
- Ο τύπος (φ ∨ ψ) έχει ίσο αριθμό αριστερών και δεξιών παρενθέσεων. Πράγματι ο τύπος $(\phi \lor \psi)$ έχει $L_{\omega} + L_{tb} + 1$ αριστερές παρενθέσεις και $R_{\omega} + R_{tb} + 1$ δεξιές παρενθέσεις. Από επαγωγική υπόθεση έχω $L_{\varphi}=R_{\varphi}$ και $L_{\psi}=R_{\psi}$, άρα και $L_{\varphi}+L_{\psi}+1$ = $R_{\varphi} + R_{\psi} + 1$.
- H απόδειξη για τους τύπους $(\varphi \land \psi)$, $(\varphi \rightarrow \psi)$, $(\varphi \leftrightarrow \psi)$ είναι όμοια με την (φ ∨ ψ).